

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ
ПЕДАГОШКИ ЗАВОД НА МАКЕДОНИЈА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

II година

ЗДРАВСТВЕНА СТРУКА
забен техничар

Скопје, мај 2006 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1.2. Образовен профил и струкиа

1.2.1. образовен профил: *забен техничар*

1.2.2. Струка: *здравствена*

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. *Втора година*

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 5 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 180 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот ПРАКТИЧНА НАСТАВА, ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да го препознава и именува приборот, средствата и материјалите за работа;
- да ги чува и одржува соодветно инструментите за работа;
- да ги приготвува материјалите за работа;
- да црта и моделира според зададени димензии геометриски тела и заби;
- да моделира одделен заб, според соодветни димензии и морфологија;
- да ги анализира отпечатоците и да ги приготвува за изработка на работни модели;
- да моделира од восок едноделнолеани соло коронки;
- да развива чувство за педантност и прецизност.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на програмата, потребни се претходни знаења од наставните предмети анатомија, технологија на материјали и торетскиот дел од фиксна протетика.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ЦРТАЊЕ И ИЗРАБОТУВАЊЕ НА ГЕОМЕТРИСКИ ТЕЛА ОД ГИПС	15	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги познава задачите и работните обврски во текот на практичните вежби; - да се задолжува со инструментите на своето работно место според реверсот за инструменти; - да замеша бел гипс-алабастер; - да направи од гипс плочка, а потоа со нејзино кршење на парчиња, повторно да ја состави плочката; - да нацрта коцка, четворострана пирамида, цилиндер со скали според зададените димензии; - да направи калапче според дадените димензии за гореспоме-натите геометриски тела; - да ги измоделира од гипсеното калапче дадените геометриски тела; 	<p>Демонстрирање на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приготвување на бел гипс – алабастер; - изработка на калапче според зададените димензии; - начинот на употреба на ножето за гипс; - моделирање на геометриски тела. <p>Индивидуално изведување на наведените практични активности.</p>	<p>Анатомија остеологија – глава и врат Технологија на материјали</p>

		- да ги измоделира геометриските тела со ноже за гипс според зададените димензии.		
Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
2. МОРФОЛОГИЈА НА ЗАБИ-МОДЕЛИРАЊЕ ОД ГИПС И ВОСОК	80	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го нацрта забот што ќе го моделира со димензии 1:3 од сите негови страни во блокче со милиметарска хартија; - да направи калапче според димензиите и да го излее од гипс; - да го измоделира секој заб поодделно со сите морфолошки обележја; - да ги измоделира сите горни и долни перманентни заби, со димензии 3 пати поголеми од нормалната големина на забите во устата. 	<p>Објаснување на морфологијата на секој заб поодделно по површината и демонстрирање на фантомски модели.</p> <p>Препознавање на секој заб и одредување на морфолошките карактеристики на забите на фантомски модели и на неговата местоположба.</p> <p>Демонстрирање на постапка на моделација за секој заб одделно.</p> <p>Моделирање на заби (индивидуална работа)</p>	Анатомија – остеологија – глава и врат

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
3. МОДЕЛИРАЊЕ НА ГРУПА ЗАБИ ОД СИН ВОСОК	25	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да измоделира група заби од син восок со природна големина на забите (1:1) на гипсен модел - да употребува мало ноже за восок; - да користи шпиртна лампа; - да ги моделира од восок следниве групи на заби: 7654321 1234567 7654321 1234567 - да ги моделира забите во правилна оклузија според гнатолошките принципи; - да умее при моделацијата забите да ги доведе во правилна интеркуспидација. 	<p>Демонстрирање на моделација на група на заби со син восок на претходно приготвени модели со препарирани заби;</p> <p>Шематско прикажување на различните оклузални односи и оклузии .</p> <p>Индивидуална работа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - моделирање на заби од син восок на гипсан модел во природна големина; - моделирање на заби во правилна оклузија. 	<p>Анатомија – глава и врат</p> <p>Технологија на материјали</p>

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
<p>4. ИЗРАБОТУВАЊЕ НА РАБОТНИ МОДЕЛИ И НИВНО ПРЕНЕСУВАЊЕ ВО АРТИКУЛАТОР</p>	<p>25</p>	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го анализира отпечатокот; - да подготви отпечаток за изработување работен модел; - да изработи работен модел: <ul style="list-style-type: none"> - со метални колчиња (НЕЈ-еви колачиња) со сепарирање. Колчињата ги поставува на 4 и 1 заб; - со сокла со водечки жлебови, модел – треј систем; - да го обработи подвижното забно трупче и да го приготви за понатамошна работа; - да ги пренесе работните модели во: артикулатор и оклудатор; - да изработи гипсен оклудатор кога отпечатокот е земен со загризување. 	<p>Демонстрирање на техниките на отпечатување на фантомски модели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подготвување на отпечатокот за изработување работен модел; - изработување на работен модел со метални колчиња (неј) со сепарирање; - изработка на работен модел со сокла со водечки жлебови; - приготвување на работно трупче; - пренесување на работните модели во артикулатор и оклудатор; - изработка на гипсен оклудатор кога отпечатокот е земен со загризување. <p>Индивидуално работење на наведените активности.</p> <p>Прикажување на основните движења на зглобот на фантомски модел.</p>	<p>Анатомија – виличен зглоб</p> <p>Технологија на материјали</p>

			<i>Анализа</i> на земениот отпечатоци.	
Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
5. МОДЕЛИРАЊЕ НА ЕДНОДЕЛНОЛЕАНИ КОРОНКИ ОД ВОСОК	35	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да моделира од восок надградба на едноканален заб (индиректен метод); - да прави кошулка од восочна фолија; - да прави кошулка со навосочување; - да направи кошулка со адапта- фолија; - да моделира едноделнолеана нефасетирана коронка без меѓупростор на бочен заб; - да измоделира едноделнолеана коронка фасетирана со акрилни маси и тоа: <ol style="list-style-type: none"> 1. коронка со фасетирана вестибуларна страна на заб од фронтот и трансканинскиот сектор; 2. коронка со фасетирана вестибуларна и оклузална 	<p>Разгледување на коронки изработени од различни материјали.</p> <p>Демонстрирање на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изработка на леана надградба на фантомски модел (индиректен метод). - методите за изработка на кошулката на коронката; - изработка на едноделнолеана коронка цела од метал; - изработување едноделнолеана коронка цела од метал – со и без меѓупростор: - моделирање на оклузалната површина; -изработка н едноделнолеани коронки фасетирани со акрилатни маси; - постапката на изработка на едноделнолеани коронки 	Технологија на материјали

		страна на заб од фронтот и трансканинскиот сектор; - да измоделира едноделнолеана коронка фасетиран со керамички маси.	фасетирани со акрилатни маси (фасетирани вестибуларно и фасетирани и оклузално). Индивидуално работење на наведените активности.	
--	--	---	--	--

4.2. Наставни методи и активноти на учење

Според зацртаните цели на наставната програма за предметот **ПРАКТИЧНА НАСТАВА** наставата ќе се реализира преку: насочена дискусија, демонстрација, практични активности, објаснување и друго.

Активности на ученикот: слуша, набљудува, покажува, применува, објаснува, поставува прашања, самостјно открива, работи и дискутира.

Активности на наставникот: планира, организира, демонстрира, објаснува, дава инструкции, поставува прашања.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовниот процес по овој наставен предмет се реализира во заботехничка лабораторија - кабинет, опремена со потребните наставни средства и материјали. Наставниот предмет е застапен со 5 часа неделно во две полугодија. Наставата од овој предмет треба да се реализира во блокови од 5 часа со група од 10-12 ученици.

4.4. Наставни средства и помагала

Ефикасноста на реализацијата на содржините од наставната програма, е условена со користење на модели, слики, шеми, постери, материјали, апарати, инструменти, прибор и други нагледни средства според насоките во графата „Дидактички насоки“.

За поуспешно совладување на целите на наставната програма, се користи соодветна литература и тоа:

- учебник по наставниот предмет и друга стручна литература;
- наставен материјал подготвен од страна на наставникот;
- дополнителна литература за наставниците;
- кодексот на етика на здравствените работници;
- литература од областа на дидактиката.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигнувањата на учениците, се врши континуирано во текот на целата учебна година. Во едно полугодие, ученикот треба да има најмалку две (2) оценки. Оценувањето е јавно, а оценката е резултат на вреднувањето на практичната способност на ученикот. За учениците кои не ја совладале програмата, ќе се постапи според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите пропишани со Законот за средно образование, наставникот треба да ги поседува следниве персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да нема говорни мани, да е комуникативен, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновациите во воспитно – образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот ја реализираат кадри со завршени студии по:

- стоматологија – специјалистички студии по стоматолошка протетика;
- стоматологија.

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

За стручен соработник:

- виша забарска школа;
- медицинско училиште – образовен профил забен техничар.

6.3. Стандард за простор и опрема

За реализација на предвидените активности во Програмата, ќе се користи заботехничка лабораторија или забна амбуланта, опремени со наставни средства и помагала согласно нормативот. Дел од часовите ќе се реализира во специјализирана училница – кабинет.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА ПРОГРАМАТА

7.1. Датум на изработка: април 2000 година

7.2. Состав на работната група

1. Д-р Николина Пепењугоска, Бирото за развој на образованието - Скопје
2. Проф. Д-р Драгољуб Велески, Стоматолошки факултет - Скопје
3. Д-р Офелија Андреевска, ДСМУ „ Д-р Јован Калаузи“- Битола
4. Д-р Марјан Алабаковски, ДСМУ „ Д-р Панче Караџозов“- Скопје

7.3. Ревидирање на наставната програма: мај 2006 година.

7.4. Состав на работната група

- Гордана Донева Атанасоска, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје
- Д-р Марјан Алабаковски, ДСМУ „ Д-р Панче Караџозов“- Скопје
- Советници од Секторот за стручно образование и обука - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2006 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програмата по предметот ПРАКТИЧНА НАСТАВА ја одобри министерот за образование и наука со решение бр.07 - 3851 од 29. 06. 2006 година.